

4/11/2006
HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
PL 120, Ratapihantie 9
00521 HELSINKI
p. 010 36 42000, f. 010 36 42079
s-posti helsinki.hao@om.fi

PÄÄTÖS

06/1122/5

24.11.2006

09894/05/4103

ASIA

Asemakaavan muutosta koskeva valitus

MUUTOKSENHAKIJA

Asunto Oy Säästöpurje
c/o Talohallinta Oy
Isännöitsijä Markku Luukkanen
Kauppakartanonkatu 14
00930 HELSINKI

Khs dnro	2005-297/523
Stn dnr	
Saap./Anl.	28-11-2006
	K5

PÄÄTÖS, JOHON ON HAETTU MUUTOSTA

Helsingin kaupunginvaltuuston päätös 12.10.2005 § 226

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Helsingin kaupungin 54. kaupunginosan (Vuosaari) asemakaavan muutoksen, piirustus numero 11316. Asemakaava käsittää korttelin 54050 tontin numero 5 sekä katu- ja pysäköintialueen. Asemakaavan muutoksella muodostetaan tontti 54050/7.

VAATIMUKSET HALLINTO-OIKEUDESSA

Kaupunginvaltuuston päätös on kumottava siltä osin kuin se koskee niin sanotun Purjepolun alueen liittämistä tonttiin 54050/5. Lisäksi tontin kokonaisrakennusoikeutta on pienennettävä niin, että se vastaa ympäröivien talojen mitoitus.

Purjepolku

Kaavamuutoksessa liitetään niin sanottu Purjepolku osaksi tonttia 54050/5 ja kyseisen tontin ajoneuvoliikenteestä suurin osa osoitetaan tälle uudelle kulkureitille. Purjepolku on Asunto Oy Säästöpurjeen (jäljempänä Säästöpurje) rakentama jalankulkuväylä, joka palvelee myös yhtiön tontilla sijaitsevia pysäköintipaikkoja. Mikäli yhteys tontille 54050/5 rakennetaan tätä kautta, on kyseessä katu, jonka seurauksena Säästöpurjeen tontilta joudutaan poistamaan vähintään yksi pysäköintipaikka. Tämän lisäksi uusi liittymä Purjetieellä poistaisi vähintään kolme nykyistä kadunvarsipysäköintipaikkaa. Tontilla 54050/5 kasvaa tällä paikalla tiheää mäntymetsää, mikä osoittaa, että tätä väylää ei ole koskaan rakennettu johtamaan liikennettä paikalla aiemmin toimineelle kirkolle.

Maasto-olosuhteet eivät estä kulun järjestämistä kyseiselle tontille Merikorttelitielle jo nykyisin käytössä olevan lyhyen väylän kautta. Tämä järjestely vähentäisi myös uusien ajoväylien rakentamistarvetta puolella. Kahden asuinkerrostalon liikenne ei ole niin suuri, että tontille tarvittaisiin kaksi ajoyhteyttä. Kulku kyseiselle tontille olemassa olevaa väylää pitkin on parempi ratkaisu ja aiheuttaa huomattavasti vähemmän häiriötä ja haittaa

Kuulutettu Helsingin kaupungin ilmoitustaululla /
Kungjort på Helsingfors stads anslagstavla
28.11.2006
Ilmoitustaulun notteja / Anslagstavlans föreståndare

Säästöpurjeen asukkaille. Säästöpurje ei tarvitse tätä olemassa olevaa väylää toisin kuin Purjepolun aluetta, jolle ei ole vielä edes rakennettu varsinaista katua. Uuden katualueen rakentaminen ei hyödytä Säästöpurjetta mitenkään. Nykyisten pysäköintipaikkojen välissä olevaa Purjepolun aluetta uudelleen järjestelemällä ja laajentamalla saadaan noin 10 uutta autopaikkaa puita kaatamatta. Säästöpurjeen tavoite on lunastaa alue itselleen oman pysäköinti-paikkavelvoitteensa täyttämiseksi.

Purjepolun liittäminen tonttiin 54050/5 vähentäisi huomattavasti Säästöpurjeen lisärakentamismahdollisuutta yhtiön tontilla 54050/1 olevan huoltorakennuksen (Purjetie 8) paikalle. Suunnitelman mukainen rakentaminen häittäisi Helsingin pelastuslaitoksen nostokoriauton H16 liikkumista kiinteistöllä eikä mahdollista pelastustoimintaa voida kaikilta osin suorittaa vaatimusten ja määräysten mukaisesti.

Rakennusoikeus

Asemakaavamuutoksessa tontille 5 esitetty rakennusoikeus on vähennettävä vastaamaan ympäristössä olevien Säästöpurjeen jo rakennettujen rakennusten rakennusoikeutta. Kaavamuutoksen mukainen 4 350 k-m²:n rakennusoikeus on noin 20 prosenttia suurempi kuin ympäristössä olevien Säästöpurjeen pistetalojen rakennusoikeus. Kaavaehdotus sallii lisäksi rakennusoikeuden 15 prosentin ylityksen kaavassa osoitettuun kerrosalaan. Kaavassa myönnetty kerrosala on näin ollen noin 20 prosenttia suurempi kuin kaavaselostuksessa ja kaupungin vastineissa on annettu ymmärtää. Sillä on tuntuva merkitys esimerkiksi tarkasteltaessa uusien talojen aiheuttamaa varjostusta. Esitetyt tarkastelut eivät ota huomioon maaston korkeusvaihteluista eikä puustoa. Tässä yhteydessä laaditut kuvat esittävät varjostusta itään, jolloin täysikasvuisesta männiköstä ja maaston vaihteluista johtuen näillä taloilla ei olisi merkittävää vaikutusta Asunto Oy Säästöpurjeen lamellitaloihin. Sen sijaan varjostusvaikutus länteen, jossa suunnassa sijaitsevat Säästöpurjeen Merikorttitiien pistetalot, on merkittävä. Syystä tai toisesta tällaisia kuvia ei ole esitetty, sekä lisäksi varjot kuvataan kesäkuun tilanteessa, jolloin ne ovat pituudeltaan minimissään. Tontin 5 kokonaisrakennusoikeus on pienennettävä 3 640 k-m²:iin, joka vastaa kahta Säästöpurjeen pistetaloa. Suunnitellut rakennukset sijaitsevat lisäksi alueen korkeimmalla kohdalla, mikä seikka olisi lisäksi tullut ottaa huomioon rakennusoikeuden määrässä ja rakennusten korkeutta määrättäessä.

VASTINEET, SELITYKSET JA LAUSUNNOT

Helsingin kaupunginhallitus on antanut lausunnon, jossa on muun ohessa todettu, että voimassa olevan vuoden 1970 asemakaavan mukaan tontti 54050/5 on merkitty yleisten rakennusten korttelialueeksi, jonka rakennusoikeus on osoitettu tehokkuusluvulla $e=0,6$ (4 665 k-m²). Tontille on rakennettu vuonna 1969 tilapäinen kirkko- ja seurakuntarakennus. Asemakaavassa tontilta johtaa pohjoiseen Purjetielle yleiselle jalankululle varattu katualue (Purjepolku).

Voimassa olevan asemakaavan mukaan Purjepolku on yleiselle jalankululle varattu alue. Purjepolku on jo asfaltoitu, joten sen toteuttaminen kaavaehdotuksen mukaisesti ei tuo olennaista muutosta nykyiseen. Purjepolku on myös maaston korkeuserot huomioon ottaen luontevin ajo- ja huoltoyhteys tontille, koska autokatokset ja jätekatos sekä ajoyhteys autokellariin sijoittuvat Purjepolun päähän. Purjepolun liittäminen tonttiin 54050/7 selkeyttää nykyisin sekavaa ja kaavan vastaista käytäntöä, sillä ehdotus sallii myös valittajayhtiön asukkaiden pysäköintiliikenteen kyseisen tontin kautta. Yleinen pysäköinti katualueella säilyy nykyisenä. Mikäli tontit käyttäisivät yhteistä tonttiliittymää kadulle tontin 54050/7 kautta, voitaisiin alueen liittymiä edelleen vähentää ja järjestää pysäköinti sekä katualueella että tonteilla nykyistä tehokkaammin.

Kaavaehdotus ei estä mahdollista täydennysrakentamista valittajan tontilla tai tontilla 54050/1. Pelastusteiden toteutettavuus tontilla 54050/7 on selvitetty asemakaavan edellyttämällä tarkkuudella. Toteutuksen yksityiskohdat selvitetään ja käsitellään rakennuslupamenettelyssä.

Kaavaehdotuksen mukaan tontin 54050/7 rakennusoikeutta on vähennetty aikaisemmasta 315 k-m². Tontin tehokkuusluku on nyt $e=0.5$. Korttelin 54050 korttelitehokkuus on $e=0.57$.

Maankäyttö- ja rakennuslaki on muuttanut kerrosalan laskemissääntöjä muun muassa siten, että maanpäälliset kellarikerrokset luetaan kerrosalaan, käyttötarkoituksesta riippumatta. Kerrosalatulkintojen muutoksesta johtuen asemakaavoihin on vakiintunut määräys, jonka mukaan asuinrakennuksiin saa rakentaa aputiloja esitetyn prosenttiosuuden verran kaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Kaavamuutoksen mukaan aputiloja saa rakentaa kaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi 15 prosenttia kokonaiskerrosalasta ja sijoittaa kaikkiin kerroksiin. Lisäksi kaava sallii rakentaa kerrosalan hissikuilun ja porrashuoneen 15 m²:n ylittävän osan kussakin kerroksessa, mikäli tämä lisää porrashuoneen viihtyvyyttä. Kaavamuutoksen pohjaksi laaditun esisuunnitelman mukaan pääosa tontin kerrosalaan kuulumattomista aputiloista tulisi sijoittumaan rakennuksen kellariin. Näin aputilat eivät kasvattaisi rakennusten maanpäällistä kokoa merkittävästi kerrosalaa suuremmaksi, vaan rakennusten asuinkerroksista tulisi pohjapinta-alaltaan kutakuinkin samansuuruisia kuin ympäröivissä pistetaloissa. Lisäksi muita kerroksia pienempi kuudes kerros keventää vaikutelmaa uudisrakennuksen koosta. Kaavamuutos noudattaa ympäristön rakentamistapaa. Merikorttitiien alueella monet nykyisistä pistetaloista sijoittuvat ympäristöönsä korkeammalle ja ovat käytännössä kuusikerroksisia.

Kaavaselostuksen mukaan kuusikerroksinen rakennusala sijoittuu alueella siten, etteivät rakennukset iltaisin varjosta merkittävästi enempää lähimpinä olevia lamellitaloja kuin rakennusalaltaan ja sijainniltaan vastaavat viisikerroksiset rakennukset. Rakennusten varjovaikutus ei ole merkittävä, kun otetaan huomioon rakennusten väliset etäisyydet, korkeuserot ja säilyvä puusto.

Asunto Oy Säästöpurje on antanut vastaselityksen, jossa on muun ohessa todettu, että Purjepolku -nimistä katua ei ole olemassa muutoin kuin paperilla. Kyseinen katu on jäänyt aikoinaan tarpeettomana toteuttamatta. Tämän sijasta kirkolle on aikoinaan rakennettu katutasoinen yhteys Merikorttitieltä. Tämä yhteys on maastollisesti ja liikenteellisesti luontevin yhteys tontille 54050/7.

Kaavaa laadittaessa ei perehdytty vallitsevaan tilanteeseen maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n edellyttämällä tavalla. Kaavamuutos on maankäyttö- ja rakennuslain 5 §:n 1 momentin 1-5 ja 11 kohtien, 12 §:n ja 54 §:n 3 momentin vastainen.

Kaupunki ei ole osoittanut Säästöpurjeen rakennusoikeuslaskelmia virheelliseksi. Alueella voimassa olevan asemakaavan mukaan Säästöpurjeen yhden kuusikerroksisen pistetalon rakennusoikeus on 1 820 k-m². Tontin 54050/5 kaavamuutoksen aikana on annettu ymmärtää, että tontille on suunniteltu kaksi Säästöpurjeen pistetaloa massaltaan ja ulkoasultaan vastaavaa rakennusta. Kaavassa esitetyt kaksi kuusikerroksista rakennusta ylittävät selvästi Säästöpurjeen tonteilla kasvavan männikön latvuston tason. Tontin rakennusoikeus tulee vastata Säästöpurjeen kahden pistetalon rakennusoikeutta.

Kaava sallii rakentaa kaavassa mainitun kerrosalan lisäksi aputiloja enintään 15 prosenttia yli kaavan mukaisen kerrosalan. Kaavassa on lisäksi erikseen sallittu rakentaa autotalleja kaavaan merkityn rakennusalan lisäksi. Kaavassa on siten kompensoitu kahteen kertaan väitettyä eroa Säästöpurjeen taloihin verrattuna korottamalla kokonaisrakennusoikeutta. Lisäksi kussakin kerroksessa saa rakentaa porraskäytäviä ja hissikuiluja siten, että vain 15 m² kerrosta kohti lasketaan kaavan mukaiseen kerrosalaan.

HALLINTO-OIKEUDEN RATKAISU

Hallinto-oikeus ei tutki vastaselityksessä esitettyjä maankäyttö- ja rakennuslain 9 ja 12 §:n mukaisia uusia valitusperusteita.

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Tutkimatta jätetyiltä osin

Kuntalain 90 §:n 3 momentin (844/96) mukaan valittajan tulee esittää saman pykälän 2 momentissa tarkoitetut valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Asunto Oy Säästöpurjeen vastaselityksessä esitetyt uudet valitusperusteet on esitetty valitusajan päättymisen jälkeen eli myöhässä.

Sovellettavia säännöksiä

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen

järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3 momentin mukaan asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Nykytilanne

Suunnittelualue sijaitsee Keski-Vuosaassa korttelissa 54050. Lähimmät kadut ovat Merikorttitie (etelässä ja lännessä) ja Purjetie (pohjoisessa).

Alue liittyy 1960-luvulla rakennettuun yhtenäiseen ja aikaansa hyvin edustavaan väljään kerrostaloalueeseen. Ympäristön rakennukset ovat kolmi- ja viisikerroksisia asuintaloja, joissa on maanpäälliset kellarikerrokset. Piha-alueet ovat suurelta osin luonnontilaista metsää ja kalliota. Tontti (numero 5) sijaitsee Asunto Oy Säästöpurjeen alueen keskellä. Voimassa olevan asemakaavan (vahvistettu 1.7.1970) mukaan tontti on yleisten rakennusten kortteli-alueita (Y), jonka rakennusoikeus on osoitettu tehokkuusluvulla $e=0.6$. Tontille johtaa Purjetieltä Purjepolkuraitti. Tontille on vuonna 1969 valmistunut tilapäiskäyttöön tarkoitettu kirkko- ja seurakuntarakennus. Rakennus on ollut tyhjillään vuodesta 1998 ja se on joutunut ilkeivallan kohteeksi. Rakennuksen koko on 341 k-m² ja käyttämätöntä rakennusoikeutta on jäljellä 4 324 k-m².

Asemakaavamuutoksen sisältö ja sen oikeudellinen arviointi

Asemakaavan muutoksen selostuksen mukaan kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelmassa 2004 on kaupunkisuunnittelun yleiseksi tavoitteeksi asetettu muun muassa kaupunkirakenteen käytön tehostaminen, olemassa olevien alueiden kehittäminen ja täydennysrakentaminen, riittävän tonttivarrannon osoittaminen asuntotuotantoa varten sekä rakentamisen ohjaaminen olemassa olevan valmiin infrastruktuurin ääreen. Keski-Vuosaassa keskeisenä tehtävänä on lisäksi rakennetun ympäristön suojele- ja kehittämisperiaatteiden laatiminen. Vanhan Vuosaaren kehittämisohjelmassa Keski-Vuosaaren täydennysrakentamisen tavoitteeksi on asetettu muun muassa kaupallisten ja julkisten palvelujen asukaspohjan vahvistaminen, asuntotyypitarjonnan monipuolistaminen, toiminnallisen kehityksen ylläpitäminen, uuden ajallisen kerrostuman tuominen pääosin 1960-luvulla rakennettuun ympäristöön sekä väljyyden ja vehreyden säilyttäminen.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on tarpeettomaksi jääneen yleisten rakennusten tontin muuttaminen asuintontiksi siten, että uudisrakentaminen sovitetaan ympäristön 1960-luvun rakentamistapaan ja mahdollisimman suuri osa tontista säilyy luonnonmukaisena.

Kaavamuutosalueen pinta-ala on 0,82 ha. Kaavamuutoksessa tontti 54050/7 on osoitettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK). Uudelle tontille saa rakentaa kaksi pääosin kuusikerroksista asuinrakennusta. Rakennusten julkisivut, kattomuoto ja pihajärjestelyt tulee sovittaa korttelissa vallitsevaan tyyliin. Rakennusten viisikerroksisten itäjulkisivujen räystäskorko saa olla korkeintaan +42.0. Kallioisen tontin luonnonarvojen säilyttämiseksi rakennusalojen ulkopuolella on asemakaavassa merkintä s-1. Merkintä velvoittaa säilyttämään aluetta luonnonmukaisena, ja sitä tulee hoitaa siten, ettei alueen luonne olennaisesti muutu. Seurakuntatalo puretaan. Tontille on osoitettu rakennusoikeutta 4 350 k-m² (e=0.53). Asemakaavamääräysten mukaan saa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi rakentaa yhteensä enintään 15 prosenttia sallitusta kerrosalasta asumista palvelevia asunnon ulkopuolisia askartelu-, kerho-, sauna- yms. yhteistiloja, varasto-, huolto- ja teknisiä tiloja rakennuksen kaikkiin kerroksiin. Lisäksi saa asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakentaa autotalleja, -halleja ja -katoksia sekä rakentaa hissikulun ja porrashuoneiden 15 m² ylittävän osan kussakin kerroksessa edellyttäen, että tämä lisää porrashuoneen viihtyisyyttä.

Hallinto-oikeus katsoo, kun otetaan huomioon viereisillä tonteilla olevien Asunto Oy Säästöpurjeen pistetalojen kerrosten lukumäärä, tonttien toteutunut rakentaminen ja sen tehokkuus sekä alueen liikenne- ja pysäköintitilanne, että kaavamuutoksen sallima uudisrakentaminen sopeutuu olemassa olevaan korttelirakenteeseen ja samalla luo edellytykset turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle sekä liikenteen järjestämiselle. Rakennusten tarkempi toteutus, pelastusteiden turvaaminen ja muu liikenteen järjestäminen tontin sisällä sekä rakentamiselle mainitun lain 117 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttyminen ratkaistaan vasta rakennuslupamenettelyssä.

Kun otetaan huomioon korttelialueella jo oleva rakennuskanta ja kaavamuutoksella sallittujen rakennusten koko ja sijoittelu tontille sekä alueen liikenneyhteydet, ei kaavamuutoksella aiheuteta muutoksenhakijan elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Kaavamuutos ei myöskään aiheuta naapuriyhtiölle kohtuutonta haittaa.

Edellä todetut seikat huomioon ottaen asiassa ei ole ilmennyt perusteita katsoa, että hyväksytty asemakaavan muutos olisi maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:ssä säädettyjen asemakaavan sisältövaatimusten vastainen Asunto Oy Säästöpurjeen valituksessa esitetyillä perusteilla.

Päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutenkaan lainvastainen. Kaupunginvaltuuston päätöstä ei ole syytä valituksen johdosta kumota.

Sovelletut oikeusohjeet Perusteluissa mainitut ja
Maankäyttö- ja rakennuslaki 39 §, 54 § 4 mom ja 204 §
Kuntalaki 90 § 2 mom
Hallintolainkäyttölaki 51 § 2 mom

MUUTOKSENHAKU Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on liitteenä (kunnallisvalitus 07.05).

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Esittelijäjäsen

Olli Kurkela

Päätöksen tekemiseen ovat ottaneet osaa hallinto-oikeuden jäsenet Mauri Hyvönen, Markku Setälä (t) ja Olli Kurkela.

JAKELU JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Päätös muutoksenhakijalle saantitodistuksin; oikeudenkäyntimaksu 80 euroa (100)

Jäljennös maksutta Helsingin kaupunginhallitukselle, jonka tulee ilmoittaa päätöksestä kuntalain 97 §:n mukaisesti.

Uudenmaan ympäristökeskus

Hallinto-oikeuden kirjaamo

Tiedoksi tilastollista seurantaa varten (EV 248/1998 vp - HE 101/1998 vp):

- oikeusministeriö/Eija Siitari-Vanne
- ympäristöministeriö/Helena Korhonen

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella.

Valitusaika Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuunottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kunnan, kuntayhtymän tai asianomaisten kuntien ilmoitustaululla.

Jos päätös on annettu asianomaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Sijaistiedoksiannossa päätös katsotaan tiedoksisaaduksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä todistuksen osoittamasta päivästä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valitusasiakirjojen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- mitkä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Korkeimman hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite:	Käyntiosoite:
PL 180	Unioninkatu 16
00131 HELSINKI	Helsinki
Faksi: 010 36 40382	
Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@om.fi	